

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40

v inozemstvu 60

SLOVENEK

Cene inseratov:

Enostolpna petilna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništvu telefon 50, upravnštva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Krvavi dogodki v Trbovljah.

8 oseb mrtvih, 15 ranjenih. — Justifikacija zvezanega rudarja.

Trbovlje, 1. junija (ob 10. uri zvečer). Danes dopoldne ob 3/10 je korakalo do 800 Orjunašev iz kolodvora proti Trbovljam, kjer se je imel vršiti razvitje prapora. Ko je sprevod prišel na »Vode« pred hišo Povše, so bili Orjunaši, ki so mirno korakali, napadeni, in sicer je bila vržena ali iz strehe ali iz okna bomba, ki so jo vrgli komunisti. Obenem so padli tudi strelji. Razvil se je pravi boj, v katerem je padlo z obeh strani do 50 strelcev. Ranjenih je bilo okoli 20, mrtvih pa ob 15. uri 15 minut 2 Orjunaša in 2 civilista. Na transportu na kolodvor je pa umrl težko ranjen član Orjune, Franc Šlajpah, farmaceut v Ljubljani. Zvečer je bilo naštetih vsega skupaj 24 ranjenih in 7 mrtvih. Tekom noči pa bosta najbrže umrla še dva. Ob 5. uri popoldne se je odpeljala Orjuna v Ljubljano, ob 1/8. uri pa na Zagreb in Maribor. Popoldne je bil ustreljen od petih talcev, ki jih je Orjuna vzela, neki Fakin iz Zagorja, in sicer pri občinskem kamnolomu. Ob 3/4 na 1 pa je bil javljen požar Rudarskega doma, ki je last komunistov in je vse pogorelo, kar je lešenega. Delavci so izjavili, da je prišlo sedem Orjunašev, ki so polili tla s petrolejem. Ob 1/9. uri je prišel v Trbovlje veliki župan, ki je izdal poklicnemu vojaštvu in orožništvu varnostne odredbe. Ob 6. uri je moralo biti v Trbovljah vse zaprto. — Občinske volitve, ki bi se imele vršiti v petek, bodo sistirane.

Trbovlje, 2. jun. (Izv.) Očividec poroča: Tragični dogodek se je zgodil pri kavarni Povše, oziroma kinu. Tam je bilo zbrano okoli 150 rudarjev, ki so čakali na sprevod Orjune. Sprevod je prišel okoli pol 11 po cesti, vojaška godba ni igrala, ljudje so se umaknili, da gre sprevod mimo. Ker je tam cesta zelo ozka, je nastala velika gnječa, zlasti ker je tam še plot in pelje le ena ozka steza k rudarskemu domu. Gnječa je narasla, ko je prišla mimo široka vrsta Orjunašev s prapori, tako da sta prišli obe strani medseboj v najtesnejši stik. Čuli so se zdajci vzkliti »Doli Orjuna!«, »Fej Orjuna!« itd., naslednji dogodki pa so se zvrstili s tako bliskovito naglico, da jih ni mogoče opisati v njihovem dejanskem razvoju. Videli sem pa, da se je en prapor Orjune nagnil, oziroma padel. Zdajci se je otvoril ogenj iz revolverjev, padli so Orjunaši in rudarji, med prvimi pri praporu rudar Zupan, ki je bil precej mrtve. Vse je prišlo iznenada in ves boj ni trajal več kot 10 minut. Nastala je strahovita panika, ljudje so bežali, žene jokale in kričale. Poka iz granate je slišal očividec oddale med tem 10 minut trajajočem boju dva nekako v sredi bitke. Nato so se Orjunaši podali v Trbovlje in se vrnili okoli poldne. Za maščevanje je zažgala skupina Orjune Rudarski dom.

Ljubljana, 2. junija. (Izv.) Oblastni odbor Orjune za Slovenijo je izdal sledeče uradno poročilo: »V nedeljo, dne 1. junija, je bila napovedana slavnost razvitja prapora Orjune v Trbovljah. Člani Orjune so se pripeljali v Trbovlje z vlakom ob 6.30 in ob 9.15 dopoldne. S prvim vlakom je prispela samo četa-izvidnica, broječa 24 mož, glavna skupina udeležencev pa je prispela z naslednjim vlakom. Mariborski in zagrebški gostje so se pripeljali posebej nekoliko pozneje. Po prihodu vseh vlakov z udeleženci slavnosti so se ti razporedili za pohod s postaje v trg Trbovlje v sledečem redu: Na čelu sprevoda je stopala godba dravske divizije pod vodstvom kapelnika g. dr. Čerina, za godbo so sledili praporščaki z osmerimi prapori, nato reprezentanca izvršilnega in upravnega oblastnega odbora, zastopana po štirih članih tega odbora, za reprezentanco so se razvrstile čete v kroju, tem pa je sledilo ostalo članstvo. Sprevod je krenil okoli 10. ure proti trgu v najlepšem redu, med igranjem godbe in prepevanjem orjunaških korčnic. Po celi poti je ljudstvo

oduševljeno pozdravljalo sprevod, vzklilo državi, kralju in Orjuni ter obsipalo sprevod s cvetjem. Ko je povorka došla do Lok, se je opazila pred delavskim konzumom gruča kakih 150 ljudi. Ta gruča se je zadržala popolnoma mirno, dokler ni odšla mimo godba. Ko pa so se pokazali orjunaški prapori in repenztanca Orjune, vidna po znakih funkcij in odlikovanj, so se iz tolpe začeli klicati: »Doli Orjuna, pfuj Orjuna!« in podobno. Oblastni četnik brat Stanko Znidaršič je takoj ukazal četam: Mirno! V tem pa je že iz gruča same počilo nekoliko strelcev in kakih 20 ljudi je planilo s krikom nad praporščake.

Oblastni četnik Znidaršič je sam potekel napadalcem nasproti, toda v teku se je zgrudil smrtno zadet. V tem hipu je tudi padla iz hiše prva ročna granata, ki je ranila nekoliko Orjunašev, ostali ki so granato pravčasno opazili, so se za trenutek razbegli, nato pa je vsled zelo ozkega prostora pred delavskim konzumom nastala precejšnja gnječa, ki je nudila strelom iz hiše in z nasprotnega brega dober cilj. Streljanje je trajalo kakih deset minut. Pri tej priliki sta bila smrtno zadeta I. tajnik oblastnega odbora brat France Šlajpah in zamenik oblastnega četnika glavar Orjune v Šiški brat Žarko Boltavzar. Orjunaške čete so nato razpršile napadalce na bregu in jih spodile iz hiše. Po tem kratkem boju se je sprevod nadaljeval in se je razvitje vršilo popolnoma v redu. Povratek na postajo se je izvršil brez incidentov. Udeleženci razvitja so se vrnili v Ljubljano ob 18.20, s seboj so pripeljali tri ubite tovariše; 4 ranjenci so bili oddani v bolnico v Ljubljani, trije pa v Celje tekom popoldneva. Napadalec je poginilo pet, število ranjencev pa se še ni dalo ugotoviti. Med ubitimi sta tudi neka ženska in šestletno dete, ki sta slučajno zašla pod gosti ogenj svinčenk iz delavskega konzuma. Oblastni odbor Orjune za Slovenijo je po zaslišanju udeležencev sprevoda ugotovil sledeče: Naši člani niso niti najmanj slutili, da se pripravljajo nanje napad iz dobro premišljene zasede; nič hudega sluteč je zašel sprevod v križni ogenj iz hiše in nasprotnega brega. Gruča, ki je stala pri delavskem konzumu, je previdno propustila godbo naprej, otvorila pa ogenj proti članom Oblastnega odbora, na katere je bil očitvidno naperjen ves napad. Obenem je gruča navajala na praporščake in jim hotela s silo iztrgati prapore. Trije prapori so okrvavljeni in prestreljeni, vendar so se praporščaki sami ubranili, ker jim vsled ozkega prostora ni mogel nihče na pomoč. Trije praporščaki so ranjeni. Na prvo izzivanje od strani komunistov je pokojni brat Znidaršič velel četam pozor, v tem pa so že padali strelji z leve in desne na sprevod. Vse tri naše žrtve so ubite po streljih iz pušk ali revolverjev, nekateri udeleženci sprevoda pa so bili ranjeni po drobcih granat, ki so padale iz konzuma in iz brivnice, ki se nahaja v isti hiši. Zločin, ki je našo organizacijo stal tri najboljše moči, je bil tedaj dobro pripravljen in podrobno premišljen.

Trbovlje, 2. jun. (Izv.) Drugi očividec poroča: Ze delj časa so se vršile priprave za razvitje prapora tukajšnje Orjune, ki je bilo določeno za večerajšnji dan. Za ta dan so se pripravljali tako Orjunaši kakor komunisti. Od ene in druge strani se je gozilo po časopisju. Komunisti so poslali na okrajno glavarstvo protest z zahtevo, naj prireditev prepove. Okrajno glavarstvo prireditve ni prepovedalo, pač pa je poslalo v Trbovlje 50 orožnikov.

Ob tričetrt na 9 zjutraj so se pripeljali v Trbovlje Orjunaši iz Ljubljane, Stajerske in Zagreba. Po kratkem pozdravu na kolodvoru se je pričel pomikati sprevod z dravsko godbo na čelu proti Trbovljam. Ko je prišel sprevod do Rudarskega doma, je bilo tam zbranih nekaj rudarjev. Cesta je tam zelo ozka. Slišali so se klicati: »Doli Orjuna! Fej Orjuna!« itd. V tem trenutku je

skočil na zastavonošo komunist Fritz iz Kamnika, ki je prišel v Trbovlje obiskat brata, nakar se je razvila kratka bitka in so padli strelji iz revolverjev od strani Orjunašev. Rudarji so odgovorili s protistrelji. Padla je tudi bomba, ki je bila vržena, kakor govorijo, iz Povševe hiše. Rudar Zupan je padel takoj mrtve na tla, Fritz je umrl pozneje, padli so tudi Orjunaši: Šlajpah, Znidaršič in Boltavzar. Zadnja dva sta umrla takoj v sosednji hiši, Šlajpah pa na kolodvoru. Ko je orožništvo oddalo strele v zrak, se je množica razkropila.

Orjunaši so se nato podali v Trbovlje, kjer so udarili v stanovanja in preiskovali ljudi s pozivom: »Ruke u visle« po orožju.

Medtem se je na trgu vršilo razvitje prapora vpričo ranjenega Orjunaša, ki je ležal na nosilnici, in vpričo rudarja Fakina, ki so ga Orjunaši prijeli kot talca in zvezali. Ležal je zvezan dve uri na trgu. Ko je bilo razvitje prapora končano, so Orjunaši peljali zvezanega Fakina v gostilno Križanec, kjer so mu dali piti in jesti. Nato so ga peljali v občinski kamnolom za pošto in ga tam v osvetlo ustrelili z dvema streloma v čelo. Truplo so pustili tam ležati, dokler je ni odnesel grobokop v mrtvašnico.

Skupina Orjunašev se je medtem vrnila k Rudarskemu domu. Nanesli so po sobah suho smrečje, polili s petrolejem in zažgali. Zgorela je vsa pisarna »neodvisne delavske organizacije«. Rudniške požarne brambe, ki je prišla gasiti, niso pustili do poslopja. Še-le na odločen protest nadzornika Loskota, ki je opozoril na to, da bi utegnile zgoreti druge rudarske hiše, so odnehali. Požarna bramba je kmalu zadušila ogenj, da so bila bližnja poslopja rešena.

S poldanskimi vlaki so se Orjunaši odpeljali iz Trbovelj. Vzeli so s seboj v Ljubljano vse tri mrtve Orjunaše, ko so z revolverji v rokah prisilili postajenačelnika in sodnika, da sta jim pustila vzeti mrtvece s seboj. V istem času je došlo iz Ljubljane vojaštvo, nakar je bil mir v vseh revirjih zopet vpovstavljen.

Pri streljanju je zgubilo življenje osem oseb, med temi trije Orjunaši: Šlajpah, Znidaršič in Boltavzar, in pet domačinov in sicer: rudarja Zupan in Ocepek, neka žena in 6letni otrok in 70letni starček Rozina.

Med delavstvom vlada veliko razburjenje. Najhujši vtis nanj pa je napravila justifikacija rudarja Fakina.

Trbovlje, 2. jun. (Izv.) Od rudarjev so umrli: Fritz, rudar, neoženjen, star okrog 25 let; Zupan, stavbinski delavec, neoženjen, star okoli 22 let; nad 70 let stari rudar Rozina in njegov 4letni rejenček; 70letni rudar Ocepek, rudar Fakin iz Zagorja. Rudar Razboršek je bil težko ranjen v sence in bo najbrž tudi umrl. Težko ranjenih je 8 rudarjev, lahko pa okoli 15.

Demonstracije v Ljubljani.

Včeraj zvečer se je zbrala na kolodvoru velika množica ljubljanskega občinstva, ki je hitro izvedelo o strašnem tragičnem dogodku v Trbovljah in bilo brez razlike silno pretreseno. Okoli pol 7 so Orjunaši pripeljali ubite člane, ki so jih nesli na ramenih v mrtvašnico sv. Krištofa. Potem so se vršile demonstracije večje skupine proti komunistom ter so demonstranti pred magistratom zahtevali, da se razobesi žalna zastava, kar se je zgodilo. Okoli pol 9. ure je nekako 12 ljudi iz sprevoda prišlo na stanovanje dr. Lemeža, katerega pa ni bilo doma. Pač pa je bila doma žena z otrokom, ki sta se silno prestrašila, in g. Hlebec. Ko na poziv ni hotel odpreti in je letel na okno klicati pomoč, so neznanci udrti v stanovanje. Hlebec je bil precej poškodovan na glavi, a so ga izpustili, ko so izvedeli, da ni Lemež, za

katerega so ga smatrali. Pač pa so v par minutah demolirali vso opravo z opekami. Delavski dom sta zastražila vojaštvo in policija. Dva člana Orjune in potem večja skupina so prišli pred Ljudski dom, kjer se je vršila ob priliki 30 letnice Krščansko-socialne organizacije slavnostna predstava in so zahtevali, da se predstava v znak sozolja prekine. To se je tudi zgodilo. Tudi narodno gledališče, kino itd. so prekinili svoje predstave.

Atentat na zveznega kanclerja avstrijske republike.

DR. SEIPEL TEŽKO, A NE SMRTNO RANJEN.

Dunaj, 1. junija. (Izv.) Ko se je včeraj avstrijski zvezni kancler dr. Seipel zvečer iz Dunajskega Novegamesta pripeljal na Južni kolodvor, je nek človek, ki se je peljal v istem vlaku kot kancler, nanj izvršil atentat. Ustrelil je vanj iz revolverja in je strel šel kanclerju skozi pljuča. Rana je težka, toda ni zaenkrat smrtna. Kanclerja so pri polni zavesti prepeljali v bolnico. Atentator pa je, ko so ga aretirali, oddal strel sam nase in se težko poškodoval. Piše se Javorek in je delavec iz Pottendorfa pri Dunajskem Novem mestu, star 30 let. O nagibih svojega atentata trdovratno molči in tudi sicer noče dati nobenih podatkov. Sicer pa tudi ni sposoben za zasliševanje.

Gradec, 2. junija. Danes zjutraj ob pol 8. uri je izšel o stanju dr. Seipla naslednji bulletin: Po dobro prebiti noči je splošno stanje zadovoljivo. Zila 95, dihanje 25, vročina 36.7, zbiranje krvi nad rano v pljučih ni naraslo. Na zunaj rana še nekoliko krvavi. Izmeček krvi neznan. Za operacijo ni povoda. — Eisenberg, Schnitzler, Singer, Steiger, Sternberg.

KAKO SE JE IZVRŠIL ATENTAT.

Dunaj, 2. jun. (Izv.) Državni kancler dr. Seipel je bil včeraj v Neudorfu pri Wienerneustadtu. Ob vrnitvi sta ga na dunajskem južnem kolodvoru sprejela postajni načelnik in policijski nadzornik. Med pogovorom sta nenadoma šinila dva bliska in istočasno sta se začela dva poka. Dr. Seipel izprva ni opazil, da je ranjen. Na izhodnih stopnicah pa je začel omahovati, nakar so mu priskočili na pomoč uradniki in ga deloma podpirali, deloma nesli v inspeksijsko sobo. Tu mu je podelil prvo pomoč neki zdravnik iz Monakova. Dr. Seipla je ena krogla samo neznatno oplazila, druga mu je prodrla v prsi in ranila pljuča. Kancler je ostal ves čas pri polni zavesti. Dr. Seipla so prepeljali v wiedensko bolnišnico.

Na napadaleca so se takoj vrgli uradniki. Le-ta pa je dvignil revolver proti sebi in oddal več strelcev; en strel mu je prodril pljuča in ga težko ranil. Napadalec je leta 1895. v St. Georgenu pri Sternfeldu rojen, v Pottersdorfu bivajoči Karel Javorek, po poklicu pomožni delavec. Ko je zvedel, s katerim vlakom se vrača kancler dr. Seipel na Dunaj, je sedel na isti vlak in izstopil na Dunaju istočasno z dr. Seiplom ter takoj nato izvršil atentat. Izpovedb došle napadalec ni podal. V svrhu operacije so Javoreka prepeljali v splošno bolnišnico, odkoder ga potem odpravijo v inkvizicijsko bolnišnico.

Občinske volitve v Starem trgu pri Ložu.

Stari trg pri Ložu, 1. junija. (Izv.) Pri občinskih volitvah je dobila SLS 17 mandator, delavci 2, JDS pa 6.

Izdaja konzorcij »Slovenec«.
Odgovorni urednik Franc Kremžar v Ljubljani.
Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.